

**EDUCATIONAL SERVICES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE
CONDITIONS OF TODAY'S CHALLENGES: UPDATING
THE TRAINING OF FAMILY DOCTORS**

**ОСВІТНІ ПОСЛУГИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ
СЬОГОДЕННЯ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ**

Ярослав Кічук

доктор педагогічних наук, професор
E-mail: izmayil@ukr.net
ORCID: 0000-0003-0931-1211
Ізмаїльський державний гуманітарний
університет, Україна

Yaroslav Kichuk

doctor of Pedagogical Sciences, Professor
E-mail: izmayil@ukr.net
ORCID: 0000-0003-0931-1211
Izmail State University of Humanities,
Ukraine

ABSTRACT

Modern realities and challenges of today bring to the fore the ability of higher education institutions to show mobility in providing quality educational services. Among the factors that are decisive in this regard (teaching staff, material and technical base, etc.), the leading place is occupied by educational and research activities of the subjects of the educational process. The issue of encouraging students to a subjective position in such activities is problematic: positive experience shows that the situation of free choice of forms of student participation, the success of student efforts due to the professionalism of the teacher-researcher, the ability of already tested mechanisms to stimulate intellectual initiative. The educational and research activity of students is a universally recognized resource for the constructive solution of the dual task of the new generation university - the advanced development of critical thinking of the future specialist, including family doctor, as the basis of creativity, and the dynamic formation of his professional identity.

Key words: *readiness, preparedness, preparation, research work, educational and research activity, professional media culture of higher education seekers, future family medicine doctors.*

Психолого-педагогічна наука вже визначилась у науковому статусі таких близьких, але не тотожних понять, як «готовність», «підготовленість», «підготовка». Згідно позиції провідних психологів готовність постає специфічним психічним станом та цілісним проявом особистості; явище, котре є проміжним між психічними процесами й особистісними властивостями, а тому формуючи його у студентів, важливим є опанування операційними, моральними, психічними та організаторськими аспектами майбутньої професії (Н. Левітов, В. Мясіщев, Ю. Самарін, А. Пуні). Готовність виступає важливою передумовою будь-якої діяльності особистості, особливо професійної (Е. Романова, Г. Селевко, В. Сластьонін).

У поняття «підготовленість до професійної діяльності» вчені вкладають зміст, наближений до конструкту «професійна придатність», зокрема людини, котра має «налаштовану душу» до відповідної професії (Бодров В., 2001). При цьому наголошується на виключному значенні контенту професійної підготовки, зокрема сімейних лікарів (Русалкіна Л., 2017: 90-94). Якщо ж трактувати професійну підготовку фахівців у галузі

Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 49.

медицини (А. Варданян, І. Денисюк, О. Неловкіна-Берналь, О. Потапова, Д. Чемберс, О. Феофанова), то принципово важливим визнано розвиток клінічного мислення із внутрішньої медицини, що складає домінуючу професійної підготовки студентів та її зв'язок з перспективами професійних інтересів із урахуванням ще й актуальних запитів світового медичного ринку праці щодо лікарів сімейної медицини (Русалкіна Л., 2017: 90-94).

Постановка проблеми. З давніх-давен освіта посідає чільне місце у збагаченні ресурсів суспільства протистояти життєвим викликам. Особливо, якщо йдеться про тенденції загрози повноцінній життєдіяльності людини – «міри усіх речей». COVID-19, як всесвітня реальність, зумовила загострення проблеми якісної підготовки фахівців, здатних через виконання професійних функцій зменшити напругу в соціумі та визначила актуальність соціального замовлення передовсім вищій школі у цьому ракурсі. Особливо це стосується регіональних закладів вищої освіти, котрі мають певний досвід професійної підготовки фахівців, які обирають професії типу «людина – людина», витримали перевірку часом відносно конкурентоспроможності у наданні певних освітніх послуг. Сімейний лікар як професія за особливостями релевантних характеристик віднесено до групи професій «людина – людина». З позиції соціоніки означена група професій вважається відносно регламентованою (В. Гуленко, В. Крисько, М. Лукашевич, В. Тищенко). Деякі науковці, небезпідставно наголошують на домінуючій характеристиці такої «відносності». Наприклад, за В. Корнишук, в означеному типі професій це доцільно вбачати в тому, що їх діяльність «регламентується майже не єдиною нормою – нормою моралі» (Корпещук В., 2009: 20). Тому створюється можливість припускати наскільки гуманітарна спрямованість закладу вищої освіти спроможна збагатити конкурентоздатність професійної підготовки майбутніх фахівців за вищезокресленою спеціалізацією. Сфера охорони здоров'я детермінує ще й відповідні характеристики трудової поведінки (здатність співпереживати, відчувати приховані потреби людини тощо), зумовлюючи «сильні сторони» функції етики і сенсорики. Якщо виходити із сучасного розуміння складових успішної діяльності вищої школи (Азюковський О., Бардась А., Григор'єв О., Тригуб М., 2019: 28-38), найвизнаною соціальною інституцією якої постає університет, то загострюється проблематика вдосконалення спектру якісних освітніх послуг, котрі традиційно надавалися, на користь новопосталого соціального запиту. У пошуках конструктивних підходів до розв'язання означеної проблеми важливо по-новому оцінити значення одного з провідних чинників становлення фахівця – науково-дослідницької діяльності в університеті, адже він має значний ресурс гнучкості дотично підготовки здобувача вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення і узагальнення наукових джерел засвідчив, що проблемі науково-дослідницькій і навчально-дослідницькій діяльності студентської молоді завжди приділялася підвищена увага. Чимало узагальнювальних досліджень (Н. Амеліна, М. Князьян, С. Мартиненко, О. Шквир) містять теоретико-концептуальні підходи, спрямовані на вдосконалення вітчизняної університетської практики. На важливість проблеми модернізації дослідницької діяльності студентів як чинника становлення їх професійної ідентичності, вказує і зарубіжний досвід, висвітлений у працях Л. Брайса, Г. Голма, Ч. Сяомань. Як зазначає Г. Стечак професійна підготовка студентів має здійснюватися з урахуванням специфіки обраної професії та орієнтуватися на модель особистості майбутнього фахівця. Причому базовими педагогічними умовами ефективної педагогічної підготовки майбутніх сімейних лікарів визначається спрямованість навчання на формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до педагогічної компетентності медика, узгодження педагогічної підготовки із загальнонауковими та професійно орієнтованими дисциплінами, поетапне формування та розвиток у студентів педагогічної компетентності, упровадження інноваційних технологій теоретичної та практичної підготовки, що відображають соціально-педагогічний контекст

професійної діяльності (Стечак Г., 2016). Деякі науковці (зокрема А. Тітова) виокремлюють базові педагогічні умови формування фахової компетентності майбутніх лікарів такої компетентності вже із використанням веб-технологій: посилення мотивації майбутніх сімейних лікарів, розвиток інформаційно-освітніх середовищ медичних закладів вищої освіти, спеціальна науково-методична підготовка викладачів до використання веб-технологій в освітньому процесі. Причому акцентується увага на здатності майбутнього фахівця до саморегуляції (Тітова А., 2019: 58-61). Між тим зберігається невідповідність між доцільністю запровадження інтегративного підходу в сучасній професійній педагогіці та домінуванням традиційних методів організації освітнього процесу, де недооціненими залишаються ресурси набуття студентом в дослідницькій діяльності статусу її суб'єкта.

Мета статті – на основі здійсненого наукового дискурсу конструкту «суб'єкт діяльності», схарактеризувати параметри, за яких убачається самоцінність навчально-дослідницької діяльності як чинника формування готовності майбутніх фахівців, зокрема лікарів сімейної медицини, до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз психолого-педагогічних досліджень, присвячених проблематиці суб'єкта і суб'єктності дозволяє зробити принаймні два узагальнення: по-перше, найбільш фундаментально означений ракурс досліджувався наприкінці ХХ ст., що виявилось у розробці автономного підходу, який набув визнання серед фахівців як суб'єктно-діяльнісний; по-друге, якщо витoki ідеї суб'єктності дослідники пов'язують із фундаторами гуманітарного знання та філософсько-педагогічними традиціями, то базове пояснювальне значення згідно загальноновизнаної позиції вчених належить С. Рубінштейну – розробнику філософсько-психологічної концепції людини. Вчений стверджував, що людина є суб'єктом «діяльності та свідомості – тим, хто мислить, відчуває, хто ініціює дію» (Рубінштейн С., 2002: 175). Така позиція була доповнена К. Абульхановою і доробком Б. Ананьєва та А. Брушлинського, наступними положеннями: людина набуває ознак суб'єкта діяльності на певному етапі свого розвитку; діяльність доцільно розуміти як «форму існування суб'єкта»; основна ж відмінність особистості від суб'єкта діяльності полягає в тому, що крім діяльності існують і інші суспільні взаємини; суб'єктність постає найвищим виміром якості людини; поняття «суб'єкт», «особистість», «індивідуальність» різняться мірою вияву активності (Альбуханова К., 2006: 49).

Спируючись, на окреслене методологічне підґрунтя, науковці уточнюють змістове наповнення понять «професійна суб'єктність» будь-якого фахівця із акцентуванням на різні аспекти (А. Бекірова, В. Горшкова, Ю. Журат, М. Сергєєв). Одним із ракурсів наукового осмислення означеного розглядається взаємозв'язок, взаємозалежність і взаємозумовленість із професійною підготовкою, зокрема, здобувачів вищої освіти.

Тому створюється можливість констатувати ресурсність навчально-дослідницького та науково-дослідницького різновидів діяльності сучасного студентства у набутті їм ознак професійної суб'єктності через гнучкість форм суто навчального спрямування, дослідно-експериментального змісту або реферативного характеру. І в цьому убачається вага цієї діяльності як універсального чинника становлення фахівців. Вважаємо, що ступінь вияву активності особистості того, хто навчається у закладі вищої освіти, в значній мірі визначається як професійною майстерністю викладачів-науковців, так і інтерактивним потенціалом засобів навчання, які складають освітньо-розвивальне середовище закладу вищої освіти. Необхідно зазначити, що не втрачає актуальності положення класичної педагогічної науки відносно ущільненого зв'язку між дослідницькою активністю особистості і здатністю її до творчості (А. Макаренко, О. Сухомлинський, К. Ушинський).

Актуальність зберігає завдання закладу вищої освіти розвивати інтерес студентів до самостійно-дослідницької роботи, проектної діяльності, формування їх науково-пізнавальної компетентності та здатності до дослідницької діяльності у розрізі кожного з

**Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного
університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 49.**

етапів дослідницького пошуку (вибір теми, опрацювання наукової бази, деталізація дослідницьких завдань, окреслення теоретичного концепту та розробка методики дослідження, етапів проведення експерименту та обробки експериментальних даних, обґрунтування результатів дослідження, оформлення набутих матеріалів та їх презентації тощо).

У цьому ракурсі сприятливою обставиною постає суттєве підвищення медіакультури українського соціуму в цілому й підходи, котрі вже склались відносно розвитку професійної медіакультури здобувачів вищої освіти. В означеному плані привертає увагу фундаментальність деяких дослідницьких підходів, які вже дозволяють окреслити теоретичні та методичні основи формування і розвитку медіакультури здобувачів освіти в умовах університету, тобто з урахуванням потенціалу основного етапу особистісно-професійного становлення фахівців. До того ж учені вже виробили науково виверені положення, що визначають інформаційно-семіотичний та інтермедійний аспекти подальшого вивчення базових компонентів медіакультури: медіаобізнаність, медіаграмотність, медіакомпетентність (Русалкіна Л., 2017). У цьому контексті не втрачає актуальності питання про творче запозичення ідей, котрі закладені у конструктивних концепціях медіа освіченості студентства (*Медіакультура особистості...*, 2010: 285-302).

Нині особливою привабливістю вирізняється концепція медіаграмотності (візуальної грамотності), котра виступає передумовою у набутті студентством здатності опанувати і мову масової комунікації, і семантику та методику створення змісту новітньої технології (В. Літостанський, Г. Онкович, Т. Фурсікова). Вченими вже доведена ефективність оцінювальної концепції, провідною ідеєю якої постає випереджувальний розвиток критичного мислення особистості – якості, що висвітлюється у її здатності до «інформаційного захисту» від нерозбірливого «споживання» інформації (О. Бутурліна, Н. Духаніна, С. Іць, М. Кадемія). Підвищення зацікавлення з боку як дослідників, так і практиків становить комунікативна концепція, у межах якої закладений пріоритет – вивчення галузі масової комунікації та освоєння усього розмаїття процесів соціальної взаємодії в інформаційному середовищі (Н. Коновалова, В. Радул, О. Романовський, М. Солдатенко).

На часі урахування найновітніших підходів до удосконалення медіаосвіти у підготовці конкурентоздатних фахівців, зокрема через підвищення її ролі у навчально-дослідницькій діяльності студентів. Така площина визнання перспектив університетської освіти в цілому відображена в Академічному рейтингу університетів світу ARWV (Фурсікова Т., 2019).

Саморефлексія досвіду засвідчує вагу формування у студентів наукової доброчесності. У цьому зв'язку привертають увагу висновки тих науковців, які наполягають на аксіологічних аспектах культури особистості студента-дослідника, де визначальною є роль викладача-науковця (Стечак Г., 2016). Існує думка відносно правомірності розглядати культуру особистості дослідника як «систему інтелектуальних, моральних, соціальних якостей, інтересів і здібностей, що формується ізоморфно структурі і функціям діяльності, це результат і основа духовного становлення індивіда як суб'єкта наукового пізнання (*Розвиток педагогічної майстерності...*, 2012: 236). Не менш суттєвими визнано й сегмент означеного якісного особистісно-професійного утворення, котрий пов'язаний з академічною доброчесністю, одним із виявів якої розглядаються відповідні маркери наукового тексту, специфіки підготовки та презентації.

Прогресивним у цьому контексті є успішний досвід навчально-методичного відділу Ізмаїльського державного гуманітарного університету щодо утворення Центру академічного письма в рамках реалізації проєкту «Центр академічного письма як засіб протидії академічному плагіату» (координатор – В. Дроздов). Основна діяльність центру спрямована на: інформування здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників про нормативні вимоги щодо дотримання правил академічної доброчесності,

Scientific Bulletin of the Izmail State University of Humanities.
Section Pedagogical Sciences. Issue 49

запобігання академічного плагіату; індивідуальне консультування студентів, організація семінарів, тренінгів, круглих столів і виховних заходів з метою підвищення академічної культури в освітньому середовищі й формування практичних навичок написання наукових текстів; розробка та поширення методичних матеріалів щодо правил цитування й належного оформлення посилань на використані у наукових і науково-методичних працях матеріали; розміщення всіх навчальних, навчально-методичних і наукових робіт науково-педагогічних працівників, аспірантів та студентів у репозитарії університету й здійснення комп'ютерної перевірки робіт на унікальність з використанням системи «Unicheck» з метою виявлення в них ознак плагіату.

Вчені, які безпосередньо або опосередковано вивчають взагалі науковий текст як один із результатів дослідницької діяльності особистості, не лише акцентують на властивостях і мовних засобах текстової організації (Д. Зербіно, Н. Колесникова, Н. Масюкова, М. Пригода, Ю. Сурлін), а й здатності дослідника до логіко-композиційної структури наукового тексту, віддзеркалення бібліографічного аспекту (*Медіакультура особистості...*, 2010).

Мають рацію ті дослідники (І. Ільєсов, І. Усачева), які пропонують класифікувати компоненти дослідження (інформаційний, власно-дослідницький, трансляційно-оформлюючий), що сприятиме як деталізації дослідницьких дій, так і слугуватиме параметрами оцінки наукового продукту. В передовому досвіді Ізмаїльського державного гуманітарного університету утвердилась практика конкурсів студентського дослідницького доробку за номінаціями («Переможець інтелектуальної творчості», «Кращий спікер наукових дебатів», «Ініціатор актуального науково-дослідницького проекту», «Розробник он-лайн курсу або вебінару з наукових досліджень», «Активний учасник марафону академічної доброчесності» та ін.), відеометодичних тренінгів удосконалення дослідницьких умінь тощо. Адже провідною метою тут визнано розробку конструктивної стратегії збагачення дослідницького потенціалу здобувачів освіти в логіці підсистеми «молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор». При цьому все ж необхідно дотримуватися висновку фахівців (зокрема В. Шубинського) відносно доцільності розрізняти поняття «ресурс» і «потенціал». До прикладу у явищі «потенціал» сконденсовано низка зв'язків і відносин: у першому випадку має місце максимальна наближеність до поняття «ресурс», оскільки йдеться про стійку сукупність реальних, набутих особистістю у процесі її становлення властивостей, що зумовлюють можливість оптимального функціонування й розвитку (домінує чинник «минулого»); у другому – рівень наявних зв'язків і відносин фокусується на процесі актуалізації здібностей особистості; їх «діяльнісне використання» (віддзеркалення набуває наближеність до поняття «резерв»); третій випадок відтворює прояв зв'язків і відносин, котрі ущільно пов'язані із змістовим наповненням поняття «потенціал» (орієнтація «на успішне майбутнє»).

Висновки. Мобільність, як один із показників випереджувального розвитку сучасного закладу вищої освіти, постає ознакою його інноваційності через урахування соціально-професійних викликів. Спроможність бути конкурентним у змінних умовах реалізації свого призначення зумовлює активізацію пошуку можливостей переформатування спектру тих освітніх послуг, які традиційно ним надавалися. У цьому смислі навчально-дослідницька діяльність та науково-дослідницька робота суб'єктів освітнього процесу інноваційного закладу вищої освіти може розглядатися в якості одного з важливих чинників. Перспективи подальшого вивчення вищезазначеної проблеми лежать у практико-орієнтовній площині її дослідження.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Азюковський О., Бардась А., Григор'єв О., Тригуб М. Складові успіху сучасного університету. *Вища школа*. 2019. №5. С. 28-38.

Альбуханова К. Методологічне значення категорії суб'єкта для сучасної психології. *Людина. Суб'єкт. Вчинок. Філософсько-психологічні студії* / За заг. ред. В. Татенка. К.: Либідь, 2006. С. 37-51.

Бодров В. Психология профессиональной пригодности: уч.пос. М.: ПЕРСЭ, 2001. 511 с.

Корпешук В. Категорія надійності в теорії і практиці підготовки фахівців соціономічної сфери: монографія. Одеса: ВМФ, 2009. 308 с.

Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчальний посібник / О. Боришполець та ін.; за ред.: Л. Найдьонові, О. Боришполець. К.: Міленіум, 2010. 440 с.

Розвиток педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства: Монографія / За ред. І. Зязюна. К.: Пед. думка, 2012. 390 с.

Рубінштейн С. Основы общей психологии / Сост. Брушлинский А., Альбуханова-Славская К. СПб: Питер, 2002. 720 с.

Русалкіна Л. Ретроспективний аналіз розвитку і становлення професійної підготовки лікарів в Україні. *Науковий вісник ПНПУ ім. К.Д. Ушинського*: Зб.н.пр. Одеса, 2017. №2. (115). С. 90-94.

Стечак Г. Основи формування педагогічної компетентності майбутнього лікаря сімейної медицини : навч.-метод. посібник для виклад. медичних ВНЗ / Г. Стечак. Львів: ЛНПЦ, 2016. 62 с.

Titova A. Cloud computing «Sales force CRM higher education» as a key pedagogical condition of the formulating of the professional competency of the family physicians. *Norwegian journal of development of the international science*. Vol 3. №26. 2019. P. 58-61.

Фурсікова Т. Медіакультура сучасного фахівця освіти: монографія. Кропивницький: Ексклюзив-систем, 2019. 384 с.

Academic Ranking of World Universities, 2018. URL: <http://www.shanghairanking.com/ARWV2018.html>

URL: <http://idgu.edu.ua/saiup>

REFERENCES

Azyukovs'kij O., Bardas' A., Grigor'ev O., Trigub M. (2019). Skladovi uspihu suchasnogo universitetu. [Components of success of a modern university]. *Vishcha shkola*. [High school]. №5. S. 28-38. [In Ukrainian]

Al'buhanova K. (2006). Metodologichne znachennya kategorii sub'ekta dlya suchasnoi psihologii. Lyudina. Sub'ekt. Vchinok. Filosofovs'ko-psihologichni studii. [Methodological significance of the category of subject for modern psychology. Man. Subject. Act. Philosophical and psychological studies] / Za zag. red. V. Tatenka. K.: Libid'. S. 37-51. [In Ukrainian]

Bodrov V. (2001). Psihologiya professional'noj prigodnosti: uch.pos. [Psychology of professional suitability: uch.pos.]. M.: PERSE. 511 s. [In Russian]

Korpeshchuk V. (2009). Kategoriya nadijnosti v teorii i praktici pidgotovki fahivciv socionomichnoi sferi: monografiya. [The category of reliability in the theory and practice of training specialists in the socioeconomic sphere: a monograph]. Odessa: VMF. 308 s. [In Ukrainian]

Mediakul'tura osobistosti: social'no-psihologichnij pidhid: navchal'nij posibnik. [Media

Scientific Bulletin of the IZmail State University of Humanities.
Section Pedagogical Sciences. Issue 49

culture of personality: socio-psychological approach: textbook]. / O. Borishpolec' ta in.; za red.: L. Najd'onovoï, O. Borishpolec'. K.: Milenium, 2010. 440 s. [In Ukrainian]

Rozvitok pedagogichnoï majsternosti vkladacha vishchogo navchal'nogo zakladu nepedagogichnogo profilyu v umovah informacijno-tehnologichnogo suspil'stva: Monografiya [Development of pedagogical skill of a teacher of a higher educational institution of non-pedagogical profile in the conditions of information-technological society: Monograph] / Za red. I. Zyazyuna. K.: Ped. dumka, 2012. 390 s. [In Ukrainian]

Rubinshtejn S. (2002). Osnovy obshchej psihologii. [Fundamentals of general psychology]. / Sost. Brushlinskij A., Al'buhanova-Slavskaya K. SPB: Piter. 720 s. [In Russian]

Rusalkina L. (2017). Retrospektivnij analiz rozvitku i stanovlennya profesijnoï pidgotovki likariv v Ukraïni. [Retrospective analysis of the development and formation of professional training of doctors in Ukraine]. *Naukovij visnik PNPu im. K.D. Ushins'kogo: Zb.n.pr.* [Scientific Bulletin of PNPu. K.D. Ushinsky: Zb.n.pr.] Odesa. №2. (115). S. 90-94. [In Ukrainian]

Stechak G. (2016). Osnovi formuvannya pedagogichnoï kompetentnosti majbutn'ogo likarya simejnoï medicini : navch.-metod. posibnik dlya vklad. medichnih VNZ. [Fundamentals of formation of pedagogical competence of the future doctor of family medicine: teaching method. manual for presentation. medical universities]. L'viv: LNPC. 62 s. [In Ukrainian]

Titova A. (2019). Sloud computing «Sales force CRM higher education» as a key pedagogical condition of the formulating of the professional competency of the family physicians. *Norwegian journal of development of the international science.* Vol 3. №26. P. 58-61. [In English]

Fursikova T. (2019). Mediakul'tura suchasnoho fahivcya osviti: monografiya. [Media culture of a modern education specialist: monograph.]. Kropivnic'kij: Eksklyuziv-sistem, 2019. 384 s. [In Ukrainian]

Academic Ranking of World Universities, 2018. URL: <http://www.shanghairanking.com/ARWV2018.html> [In English]

URL: <http://idgu.edu.ua/saiup> [In Ukrainian]

АНОТАЦІЯ

Сучасні реалії, виклики сьогодення виводять на перший план спроможність закладів вищої освіти виявляти мобільність у наданні якісних освітніх послуг. З-поміж чинників, які є визначальними у цьому плані (професорсько-викладацький корпус, матеріально-технічна база тощо), чільне місце посідає навчально-науково-дослідницька діяльність суб'єктів освітнього процесу. Проблемним постає питання про заохочення студентів до суб'єктної позиції у такій діяльності: позитивний досвід переконує, що сприятливими обставинами постають ситуація вільного вибору форм участі студентів, зумовленість успішності студентських зусиль професіоналізмом викладача-науковця, спроможністю вже апробованих механізмів стимулювання інтелектуальної ініціативи здобувачів вищої освіти. Навчально-науково-дослідницька діяльність студентів постає загально визнаним ресурсом конструктивного розв'язання двоєдиного завдання університету нового покоління – випереджувальний розвиток критичного мислення особистості майбутнього фахівця, зокрема сімейного лікаря, як основи творчості, й динамічне становлення його професійної ідентичності.

Ключові слова: *готовність, підготовленість, підготовка, науково-дослідна робота, навчально-дослідницька діяльність, професійна медіакультура здобувачів вищої освіти, майбутні лікарі сімейної медицини.*